

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

— PLATA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —
TELEFON 226

Abonament anual 960 lei

Pentru streinătate 800 lei.

Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuși, cetățene, și pentru
tine, la libertate, legalitate și cinste.

Vânătoarea după aderenți

De-un timp încoace a eșit Braşovului vestea, că s'ar fi „liberalizat”... Este drept că clubul liberal din Strada Porții este în plină activitate, cu deosebire noaptea în jurul meselor de cărți, tot așa de drept este că în zilele de târg biroul băncii „agricultorilor” din Târgul Inului, înființată de câteva luni de liberali, e cercetată de jărani, cari semnează acții sau mai bine zis iau bani împrumut, este deasemenea drept că unii oameni din Scheiu și Braşovul-vechiu, ajunși în calamități financiare, s'au înscris pe hârtie în partidul liberal pentru a primi împrumuturi — dar de aici până la „liberalizarea” Braşovului e încă o cale lungă.

Este iarăși drept, că un număr de intelectuali români braşoveni, îndeosebi medici, cari n'au prea făcut politică militantă, s'au înscris în partidul liberal, nu atât însă din cauza unor convingeri profunde politice ci mai mult de dragul șefului lor, care este astăzi și șeful organizației partidului liberal din județul Braşovului.

Cât interes arată acești intelectuali neoliberali față de cauza liberală ne-a dovedit-o tocmai zilele trecute o conferință a unui distins medic din localitate, ținută în cadrele „Cercului de studii al partidului liberal din Braşov”, cu care prilej sala Sfatului a

rămas aproape — goală. Și e păcat, căci conferința ar fi meritat un auditor cât mai numeros.

De „convingerile politice” ale celorlalți oameni mai mărunți, cari au fost aduși cu arcanul în partidul liberal nu mai vorbim. Aceștia — oameni destul de copii la minte — au fost martorii celor două guvernări liberale, cari le-au adus pe cap scumpetea traiului și alătea alte pacoste și prin urmare au gustat îndeajuns din bunătățile acestor regimuri de tristă memorie. Că s'au găsit toluși căjiva cari, cu toate experiențele din trecut, s'au înscris la liberali, aceasta e „meritul” băncii „agricultorilor”, care împrumută bani în schimbul înscrierii în partidul liberal.

Am ținut să încreștăm în câteva cuvinte realitatea în legătură cu vestea „liberalizării” Braşovului.

De încheiere câteva cuvinte către oamenii noștri din Schei, Braşovul-vechiu și alte sate:

Banul e ochiul dracului. Nu vă înhămați la un car, care vă poate pricinui zile și mai amare ca cele de azi. Banul, luat împrumut, se cheltuiește ușor dar până-l plătești, te spețești.

Nu vă vindeți sufletul. Restrângeți-vă cheltuielile și aveți credința tare, că după zile grele și furtunoase va răsări soarele dreptății.

Urmele romane în Țara Bârsei

Note dela conferința d-lui profesor Panaitescu.

Intr'o atmosferă plină de interes, deoarece subiectul îndeosebi are legătură cu Țara Bârsei, d-l profesor universitar E. Panaitescu și-a dezvoltat timp de o oră și jumătate conferința sa: „Urmele Romane în Țara Bârsei”, Sâmbătă 12 c. în sala festivă a Liceului „Andrei Șaguna”. Cu o dicțiune entuziastă oratorul ne-a spus în esență:

Dacă indivizii se deosebesc unii de alții, tot așa și popoarele, cari alcătuiesc indivizii noastre la fel pe lume. Cei mulți trec în mulțimea necunoscută; câți-va însă rămân deasupra și sunt trecuți în cartea istorică a vieții.

Așa și cu popoarele:

Sunt popoare despre cari nu se vorbește decât doar că au existat, de vreme ce ele n'au fost vrednice la ceva, care să se transmită din neam în neam; și sunt popoare cari au lăsat moștenire omenirii până azi, și noi fără să vrem ne folosim de această moștenire. Unul din aceste din urmă popoare este poporul roman, care a creat în urma lui vecinicii, ce constau nu în puterea zidurilor ridicate pentru apărare, sau a pământurilor ocupate dela cei învinși, ci în puterea de moștenire: de a transmite spiritul lui celor ce vin după el. Tot ceea ce noi ca urmașii lor, avem bun în sufletul

nostru se datorește Romei, care a știut cum și ce să sădească în sufletul nostru.

În parte au reușit și Francezii să lase ceva: Au făcut Algeria, Madagascar etc. Nu toate popoarele au acest noroc de moștenire — Roma și-a îndeplinit această misiune prin acțiune politică, căci fenomenul cel mai important în viața istorică a unui popor este cel politic. Romanizarea însăși a Daciei este în esență un fenomen politic.

Drumul roman — care nu e decât un factor politic, cel mai principal dealungul Oltului, reprezintă stăpânirea romană. Acest drum era prevăzut cu petre miliare, din care una s'a descoperit la Turda — fost satul Potais, și care reprezintă kilometrajul nostru de azi, însă cu toate indicațiile pentru o completă orientare.

Romanii au așezat — cu scop de apărarea graniței, diferite castre; prin ele s'a răspândit și viața nouă romană. Un castru la noi este la Râșnov; altul la Hoghiz; deasemenea și cele ce păzesc toate pasurile dinspre Carpați; dar cel ce îndeplinește toate condițiile științifice-tehnice este cel dela Brețcu (studiat două veri de conferințiar.)

În el se găsesc materiale romane cum și olării cari amintesc o perioadă anterioară stă-

„Casa de păstrare a poștei ungare”

Comunicarea d-lui dep. Voicu Nițescu.

D-l deputat Voicu Nițescu în ședința dela 10 Februarie a Camerei a făcut următoarea întrebare d-lui ministru al comunicațiilor:

Imi permit cu onoare să întreb pe d-l ministru al comunicațiilor ce măsuri a binevoit să ia pentru a li se restitui celor în drept banii depuși până la anul 1918, inclusiv, la „Casa de păstrare a poștei ungare” (Postakaraképzőtár).

Pentru cazul că această chestiune n'a fost rezolvită încă, rog pe d-l ministru ca să binevoiască a face totul cu puțință ca banii depuși împreună cu dobânzile legale să fie restituiți cât mai degrabă și în valoare aur, întru cât sumele au fost depuse tot în valoare aur și mai toți depunătorii sunt oameni săraci, iar sumele depuse sunt mici.

Menționez că în anul 1921 oficiile poștale ale statului nostru în baza ordinului Direcț. Gen. P.T.T. No. 58385 din 1921 au dispus predarea libretelor de depuneri, pe cari le-au primit dela toți depunătorii, eliberându-le adeverințe.

Fiind aceasta o cerere justă vă rog d-le președinte să binevoiați a interveni ca ea să fie rezolvită în spiritul dreptății și ca cei interesați să intre în posesia sumelor ce li se cuvin dela statul ungar, care probabil că până acum a tras foloase din banii cetățenilor români.

pâniei romane. Populația de aici lucra oale, de cari se foloseau și soldații romani. Ceiace aveau Romanii — în special — era armura și oale „terra sigillata”, numite așa pentru că aveau un caracter deosebit — de finețe — în comparație cu cele lucrate de populație.

Castru dela Brețcu este așezat în fața pasului Oltuz. Îndeplinește condițiile scopului de pază a graniței și de bun trai al ostașilor paznici, deoarece în apropiere de el este o pădure, apă, pășune, cum și teren bun de agricultură.

Caracteristic unui Castru era bina situată cam la cinci sute de metri, și care pentru Romanii era o necesitate ca și pâinea zilnică.

De altfel, conferința a fost intuitivă grație proiecțiilor înfățișate de d-l profesor Panaitescu, care în special a ținut să ne dea lămuriri în tot ceea ce d-sa a descoperit la castrul dela Brețcu.

În concluzie, distinsul conferințiar a arătat că stăpânirea noastră ne impune — ca urmași ai Romei — să studiem urmele romane, cari pe unde au fost, au știut să lase moșteniri nepieritoare de spiritualitatea lor, ce-i deosebea de celelalte popoare. R.

Bilantul economic al anului 1926

de N. G. V. Gologan.

— Urmare. —

Natural, că pentru a apreciere justă a importului și exportului nostru, e absolut necesar a se ține cont de deprecierea și variațiunile noastre — monetare în tot decursul anului.

☑ Mai mult ca ori când, în anul 1926 fluctuațiunile leului au atins maximum.

Pornit dela 2.35 centime în Ianuarie, leul ajunge scăzând în Februarie cu 3.61%, în Martie cu 6.59% în Aprilie cu 8.38%, și în Mai cu 17.60% să coteze în această lună la Zürich în mediu 1.936 centime 100 Lei.

Dela război încoace încă nu s'a întâmplat un an în cursul căruia deprecierea monedei noastre să fi fost atât de mari ca în 1926.

Căci, dacă luăm în considerare cursurile zilnice ale leului nostru la bursa Zürich, 1.45 minimum în Mai și 2.95 maximum în Noembrie constatăm, că variațiunile monedei noastre între aceste două perioade ating sută la sută.

Judecând după mediile cotărilor leului la Zürich în 1,10 și 20 ale fiecărei luni, observăm, că dela 1.936 centime în Mai, leul ajunge urcându-se în Iunie la 2.156, în Iulie la 2.380, în August la 2.39, în Septembrie la 2.636, în Octombrie la 2.708 și în Noembrie la 2.856; cel mai urcat curs al anului trecut.

În Decembrie leul scade din nou cu 6.65%, ajungând dela 2.856 cât cota în Noembrie la 2.658.

Față de cursul din Ianuarie cel din Mai reprezintă o scădere de cca 18% și față de acesta din urmă, cel din Noembrie reprezintă o urcare de aproape 50%.

Cu toată variațiunea valorii de schimb a leului puterea lui de achiziție în interior a rămas însă aproape constantă. Indicele general de scumpete este aproape același 5291 în Mai 5223 în Noembrie, deși schimbul în acest interval atinge o depreciere de 100%.

Cam aceeași cantitate de bunuri se putea procura cu leul nostru și în Mai, când cursul a scăzut până la 1.50 ca și în Noembrie când leul ajunge la Zürich 0.03 centime aur.

Prețurile pe piața interioară se adaptează încet nivelului schimbului și mai cu seamă atunci, când tendința cursului e în urcare. Experiența am făcut-o de atâtea ori; scăderii leului corespunzându-i mai ușor o urcare a prețurilor, decât ridicării cursului, o eflinire a traiului.

*) Scumpetea vieții în 1926:

Januarie 1926 față de	Decembrie 1925	se	efținește	cu
Februarie	Januarie	2.64%	scumpește	1.16%
Martie	Februarie	0.87%	efținește	2.64%
Aprilie	Martie	6.06%	scumpește	0.87%
Mai	Aprilie	2.77%	scumpește	6.06%
Iunie	Mai	0.62%	efținește	2.77%
Iulie	Iunie	staționară	0.91%	0.62%
August	Iulie	efținește	0.91%	0.91%
Septembrie	August	scumpește	0.21%	0.21%
Octombrie	Septembrie	efținește	3.17%	3.17%
Novembrie	Octombrie	scumpește	0.69%	0.69%

